

Міністерство освіти і науки України
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

ЗАТВЕРДЖЕНО
Приймальною комісією
Протокол № 6 від «13» травня 2022 р.
Голова приймальної комісії

Олександр САМОЙЛЕНКО

ПРОГРАМА
Індивідуальної усної співбесіди з дошкільної
педагогіки

для вступників на навчання за освітньо-професійною програмою
підготовки **магістра**
(на основі І-ї вищої освіти)
зі спеціальності 012 Дошкільна освіта
для денної та заочної форм навчання

РОЗГЛЯНУТО та ЗАТВЕРДЖЕНО
На засіданні Вченої ради
Факультету психології та
соціальної роботи
Протокол № 8 від «12» травня 2022р.
Голова Вченої ради

 Олексій ТИМОШЕНКО

Ніжин – 2022

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Вступний екзамен з дошкільної педагогіки проводиться у формі усної співбесіди.

Програма вступного екзамену включає навчальний матеріал з курсу дошкільної педагогіки.

Зміст навчального матеріалу теоретичної частини програми дає можливість виявити:

- рівень теоретичної підготовки студентів з дошкільної педагогіки;
- якість засвоєння основних понять і психолого-педагогічних термінів, що складають змістову основу дошкільної педагогіки;
- знання змісту, принципів, методів, форм і закономірностей організації сучасного освітнього процесу в ЗДО;
- вміння керуватись у роботі нормативно-правовими, інструктивними, програмно-методичними документами в галузі дошкільної освіти, робити аналіз педагогічної спадщини класиків та новаторів педагогіки, обґрунтовувати науково-теоретичні положення щодо особливостей організації освітнього процесу з дітьми раннього й дошкільного віку згідно державних стандартів дошкільної освіти, розуміти проблеми сучасного дошкільного виховання, необхідність і значення використання інноваційних технологій, нетрадиційних методів та форм роботи з дітьми.

Матеріал програми дає можливість перевірити та оцінити компетентність кожного студента щодо створення педагогом сприятливих умов для повноцінного життя дошкільників (фізичного, психологічного, соціального), для прояву їх індивідуальності.

Критерії і показники оцінювання знань та вмінь вступників.

Критерії:

1. Характер засвоєння знань (рівень усвідомлення, міцність запам'ятання, обсяг, повнота, точність);
2. Якість знань (логіка мислення, аргументація, послідовність і самостійність викладу, культура мовлення);
3. Ступінь оволодіння вміннями і навичками;
4. Креативність у виконні професійної діяльності.

Показники:

1. ***Оцінкою «відмінно» (170-200 балів)*** оцінюється відповідь, у якій студент виявляє всебічні, систематичні і глибокі знання з дошкільної педагогіки. Обізнаний з сучасними науковими школами, теоретичними концепціями та підходами. Демонструє стійкий професійний інтерес до теорії дошкільної педагогіки. Виявляє знання та розуміння суті і спрямованості основних державних нормативних документів про дошкільну освіту і дошкільний навчальний заклад.

Уміє:

- працювати з навчальним матеріалом (аналізувати, порівнювати, узагальнювати, робити власні висновки), творчо застосовуючи сучасні методи дослідження;
 - визначати мету і завдання, добирати відповідні зміст, форми, методи роботи в межах різних напрямків організації освітнього процесу в ЗДО відповідно до діючих програм виховання та розвитку дошкільників;
 - аналізувати й оцінювати наукові дослідження та практичні розробки вітчизняних і зарубіжних науковців, методистів;
 - створювати необхідні умови для повноцінного розвитку особистості дошкільника в цілому та в межах окремих напрямків (розумового, морального, естетичного, фізичного, трудового виховання);
 - аналізувати педагогічні ситуації з практики виховання і навчання дошкільників, окреслювати та пояснювати чинники таких ситуацій; прогнозувати їх розвиток за несприятливих умов та рекомендувати науково обґрунтований психолого-педагогічний та методичний інструментарій розв'язання.
2. ***Оцінка «добре» (135-169 балів)*** виставляється студенту, який володіє навчальним матеріалом, передбаченим навчальною програмою до вступного іспиту з дошкільної педагогіки. В основному обізнаний з сучасними науковими школами, теоретичними концепціями та підходами. Ознайомлений з основними державними нормативними документами про дошкільну освіту. Має навички роботи з навчальним матеріалом (аналізувати, зіставляти, робити висновки). Виявляє частковий інтерес до теорії дошкільної педагогіки та основних її методик. Частково знайомий з науковими дослідженнями та практичними розробками вітчизняних і зарубіжних науковців,

методистів. Розуміє необхідність створення сприятливих умов для здійснення особистісно-зорієнтованого навчання і виховання дошкільників.

Уміє:

- визначати мету, завдання, зміст, форми та методи роботи в ЗДО, частково спираючись на діючі програми виховання і навчання дошкільників;
- аналізувати педагогічні ситуації з практики виховання і навчання дошкільників, частково окреслюючи чинники та прогнозуючи педагогічно доцільний розвиток.

3. **Оцінка «задовільно» (100-134 бали)** виставляється студенту, який ознайомлений з навчальним матеріалом, окресленим навчальною програмою до вступного іспиту з дошкільної педагогіки та відтворює його на репродуктивному рівні. Ознайомлений з окремими теоретичними концепціями та підходами. Називає основні нормативні документи про дошкільну освіту, але фрагментарно демонструє знання їх суті. Має початкові уміння роботи з навчальним матеріалом (зіставлення та узагальнення), не виявляючи навичок самостійного творчого мислення. Частково ознайомлений з науковими дослідженнями та практичними розробками науковців і практиків.

Уміє

- визначати мету, завдання, зміст і форми роботи з дошкільної педагогіки не є системними і цілісними.
- розуміє необхідність створення сприятливих умов для повноцінного всебічного розвитку особистості дошкільника, але недостатньо володіє психолого-педагогічним і методичним інструментарієм.
- аналізуючи педагогічну ситуацію з практики виховання і навчання дошкільників, називає окремі чинники таких ситуацій та здійснює часткове та поверхнєве прогнозування її розвитку.

4. **Оцінка «незадовільно» (0-99 балів)** виставляється студенту, який ознайомлений з навчальним матеріалом на рівні розпізнавання і відтворення окремих фактів і фрагментів, що становить певну частину змісту навчальної програми до державної атестації з дошкільної педагогіки і методик дошкільного виховання. Знає про існування нормативних документів в галузі дошкільної освіти, окремі називає, але не знає їх суті і націленості. Знання теоретичних концепцій і підходів дуже фрагментарні і поверхнєві.

Уміння і навички навчання і виховання дошкільників частково сформовані на елементарному рівні.

Таким чином, запропонована програма дає можливість комплексно оцінити рівень готовності випускників до професійної педагогічної діяльності згідно державних стандартів дошкільної освіти.

РОЗДІЛ І. ДОШКІЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Предмет дошкільної педагогіки.

Дошкільна педагогіка – наука про виховання, навчання і розвиток дітей від народження до шкільного віку. Предмет дошкільної педагогіки. Основні поняття дошкільної педагогіки: виховання, навчання, розвиток, освіта, педагогічний процес.

Виховання у соціальному та педагогічному значенні. Специфіка виховання, як соціального явища. Історичний характер виховання. Ідеальна і реальна мета виховання. Об'єктивний і суб'єктивний характер мети виховання. Закономірності, як відображення сутнісної характеристики процесу розвитку. Закономірності і принципи виховання. Завдання виховання дошкільників.

Джерела дошкільної педагогіки як науки: народна педагогіка, педагогічна спадщина минулого, педагогічна практика, інноваційний творчий педагогічний досвід, спеціальні експериментальні дослідження.

Зв'язок дошкільної педагогіки з іншими науками.

Актуальні проблеми сучасної дошкільної педагогіки.

Особистість дитини як об'єкт і суб'єкт виховання.

Значення дошкільного дитинства у розвитку особистості. Взаємодія соціальних і біологічних чинників у її формуванні. Провідна роль виховання та активності дитини у розвитку особистості. Роль діяльності у формуванні особистості.

Вікова періодизація дитинства.

Теорії ампліфікації (максимального збагачення) дитячого розвитку на основі знань про його особливості на кожному етапі дошкільного дитинства (Л.Виготський, О.Запорожець, Г.Костюк, Л.Венгер).

Особливості організації та проведення виховної роботи з обдарованими дітьми.

Сучасна система дошкільної освіти.

Безперервність освіти в Україні. Дошкільна освіта в системі освіти України. Основні державні документи, які регламентують функціонування дошкільної освіти в Україні: Конституція України, Закони України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про охорону дитинства», Конвенція ООН про права дитини та ін.

Закон України «Про дошкільну освіту»: система дошкільної освіти; повноваження ЗДО; типи ЗДО; права дитини у сфері дошкільної освіти; принципи і завдання дошкільної освіти; права та обов'язки педагогічних працівників тощо.

Закон України «Про охорону дитинства»: система заходів щодо охорони дитинства; основні принципи охорони дитинства; організація охорони дитинства; права та свободи дитини; права, обов'язки батьків за виховання та розвиток дитини тощо.

Конвенція ООН про права дитини. Права дитини та захист її прав на державному і міжнародному рівнях.

Характеристика Базового компоненту дошкільної освіти (2012): інваріантна та варіативна складові змісту дошкільної освіти: зміст освіти та результати освітньої роботи. Освітні лінії: «Особистість дитини», «Дитина в соціумі», «Дитина у світі культури», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Дитина у природному довкіллі», «Гра дитини», «Мовлення дитини», «Комп'ютерна грамота», «Іноземна мова», «Хореографія», «Шахи».

Характеристика чинних програм виховання і навчання дітей в дошкільних закладах освіти – «Я у Світі», «Дитина», «Дитина в дошкільні роки», «Українське дошкілля», «Впевнений старт» тощо.

Особливості виховання і розвитку дітей раннього віку.

Т. Поніманська, Л. Гураш, Т. Гурковська, С. Новосьолова, М. Щелованов та інші про період раннього віку. Характерні особливості дітей раннього віку.

Основні аспекти виховання дітей: формування у дитини потреби в спілкуванні; адаптація дитини до ЗДО: ступені адаптації; полегшення адаптації; режим дня, як основний організуючий чинник, принципи побудови режиму для дітей раннього віку, педагогічно - доцільний режим у ранньому віці; охорона життя і зміцнення здоров'я дітей раннього віку: температурний режим; організація загартовуючих процедур; запобігання появі шкідливих звичок; раціональне харчування; перебування на свіжому повітрі; повноцінний сон.

Сенсорне виховання малюків, розвиток мовлення, розвиток рухів, ознайомлення з навколишнім та організація ігрової діяльності. Заохочення дітей до малювання, слухання музики, розглядання книжок, дій з предметами тощо.

Фізичне виховання дітей дошкільного віку.

Фізичне виховання і фізичний розвиток. Теорії фізичного виховання. Вітчизняна система фізичного виховання дітей раннього і дошкільного віку. Народна педагогіка про фізичне виховання.

Завдання фізичного виховання: оздоровчі, виховні та навчальні. Комплексний підхід до їх реалізації. Засоби фізичного виховання: спрямовані на охорону здоров'я дітей; забезпечення активного впливу на організм дитини з метою фізичного розвитку.

Організація рухового режиму в дитячому садку. Значення режиму дня у вихованні дітей. Формування культурно-гігієнічних навичок у дітей. Загартування організму дитини. Рухливі ігри та вправи спортивного характеру.

Методи фізичного виховання. Форми організації фізичного виховання у дошкільних навчальних закладах. Наукові дослідження з проблеми фізичного виховання дітей дошкільного віку.

Розумове виховання дітей дошкільного віку.

Розумове виховання та розумовий розвиток. Мета розумового виховання. Розумове виховання під час систематичного навчання, в іграх, у повсякденні. Напрями розумового виховання: розвиток ерудиції, формування світогляду, оволодіння системою знань, здатність до прийняття нетрадиційних рішень, формування емоційно-ціннісного ставлення до навколишнього, до себе, розвиток пізнавального інтересу, потреба у самоосвіті. Народна педагогіка про розумове виховання.

Сенсорне виховання, як одне із завдань розумового виховання дітей дошкільного віку і як передумова успішного розумового розвитку. Сутність поняття «сенсорне виховання», «сенсорний розвиток». Значення сенсорного виховання у розвитку дитини раннього і дошкільного віку: здійснюється у всіх видах діяльності і в процесі всієї життєдіяльності дитини; формує уявлення про кольори, форми, величини, час, простір, звуки, властивості предметів тощо.

Завдання сенсорного виховання дітей дошкільного віку: формування системи сенсорних еталонів; формування системи обстежувальних дій; розвиток умінь самостійно використовувати сенсорні еталони у діяльності.

Зміст сенсорного виховання дітей дошкільного віку: ознайомлення з кольором, величиною, формою, смаком, запахом, фактурою, звучанням предметів, орієнтування в просторі; ознайомлення з властивостями предметів; орієнтування в часі; розрізнення звуків по висоті, тембру, ритмічному малюнку тощо.

Завдання розумового виховання:

1-ша група завдань: набуття елементарних знань про навколишнє середовище – природу, життя і працю людей, суспільні явища тощо. Оформлення знань в певну систему, у якій відображено істотні зв'язки у тій чи іншій галузі дійсності;

2-га група – формування навичок і умінь розумової діяльності (вміння спостерігати, уважно розглядати і обстежувати предмети тощо); розвиток і вдосконалення головних розумових дій: аналізу, порівняння, узагальнення, класифікації тощо; розвиток психічних процесів: пам'яті, уваги, уяви тощо; розвиток мови;

3-я група завдань – розвиток розумових здібностей, формування пізнавальних інтересів і допитливості.

Зміст розумового виховання дітей дошкільного віку. Розвиток теорії розумового виховання дітей.

Засоби розумового виховання, роль різних видів діяльності у розумовому вихованні. Методи розумового виховання дітей дошкільного віку. Наукові дослідження в галузі розумового виховання дітей.

Моральне виховання дітей дошкільного віку.

Моральне виховання і моральний розвиток. Мета морального виховання – формування моральної спрямованості особистості. Розвиток теорії морального виховання. Наукові дослідження з проблеми морального

виховання дошкільників. Народна педагогіка про моральне виховання. Особливості морального виховання дітей дошкільного віку: цілеспрямованість, віддаленість у часі результатів роботи, неперервність, визначальна роль педагога, цілісність та ін.

Завдання морального виховання. Характеристика двох груп завдань морального виховання – постійної та рухливої. Постійна (перша група завдань) – формування механізму морального виховання: уявлень, моральних почуттів, моральних звичок та норм, практики поведінки. Рухлива (друга група завдань) – формування конкретних моральних рис особистості: основ патріотизму, гуманних почуттів, дружби, працелюбності тощо.

Зміст і методика морального виховання дітей раннього і дошкільного віку. Виховання гуманності, колективізму, патріотизму, вольової поведінки. Своєрідність проявів колективних взаємин дітей дошкільного віку.

Культура поведінки дітей: культурно – гігієнічні навички; культура діяльності; культура спілкування. Виховання культури поведінки.

Виховання вольових рис особистості дитини. Попередження і перевиховання негативізмів поведінки. Виховання дисциплінованості у дітей.

Виховання любові до батьків, поваги до людей. Виховання любові до Батьківщини. Народні та родинні свята в дошкільному навчальному закладі.

Форми морального виховання дітей дошкільного віку: виховні заходи з родинами, зустрічі з цікавими людьми, складання родового дерева, екскурсії вулицями, до визначних місць, свята, заняття Добра і Краси тощо

Засоби морального виховання: художні засоби, природа, власна діяльність дітей, спілкування з оточуючими тощо.

Методи морального виховання. Основні підходи до класифікації методів морального виховання у дошкільній педагогіці (Б. Ліхачов, В. Нечаєва, В. Логінова та інші). Характеристика методів морального виховання (за В.Логіновою): методи формування моральної поведінки – привчання, вправлення, керівництво діяльністю. Методи формування моральної свідомості – переконання у формі роз'яснення, навіювання, етична бесіда. Методи стимулювання почуттів та відношень – приклад, заохочення, покарання.

Трудове виховання дітей дошкільного віку.

Трудове виховання дітей дошкільного віку – процес формування усвідомленого відношення до праці, уявлень про процес праці, прагнення до позитивного результату, формування трудових навичок і умінь, поваги до праці дорослих, звички до трудової діяльності. Українська народна педагогіка про трудове виховання.

Завдання трудового виховання дошкільників (В. Нечаєва, М. Крулехт, З. Борисова та ін.). Напрямки здійснення трудового виховання в дошкільному закладі. Роль праці у формуванні особистості.

Методи трудового виховання. Форми організації праці дітей (доручення; чергування; колективна) та методика їх проведення у різних вікових групах.

Особливості і характерні риси праці дітей дошкільного віку. Виховне значення праці. Основні види і зміст дитячої праці: самообслуговування, господарсько-побутова праця, праця в природі, ручна (художня) праця та їх значення у вихованні дітей.

Сучасні дослідження з питань трудового виховання дошкільників (З. Борисова, Г. Беленька, М. Машовець та ін.).

Естетичне виховання дітей дошкільного віку.

Естетичне виховання і естетичний розвиток. Мета естетичного виховання дітей дошкільного віку. Теоретичні основи естетичного і художнього виховання. Наукові дослідження з проблеми естетичного виховання. Використання елементів народної педагогіки у естетичному вихованні дітей.

Завдання естетичного виховання дітей дошкільного віку: формування естетичного ставлення до дійсності, естетичних уявлень і суджень; освоєння дітьми естетичної діяльності; розвиток загальних і спеціальних художньо-творчих здібностей.

Зміст естетичного виховання: формування знань про прекрасне в житті, природі, вчинках; розвиток естетичних умінь і навичок; формування естетичного ставлення; розвиток творчої діяльності.

Умови і засоби естетичного виховання дітей в дошкільному навчальному закладі та сім'ї: естетика побуту, природа, твори мистецтва, спеціальне навчання, самостійна художня діяльність дітей. Методи естетичного виховання дітей дошкільного віку: методи спрямовані на формування естетичної сприйнятливості навколишнього і творів мистецтва, емоційного відгуку на них, естетичних почуттів, інтересів тощо (спостереження, розгляд або прослуховування творів мистецтва); *методи* спрямовані на формування елементів естетичної свідомості дітей (бесіди, розповіді, ігри тощо); методи спрямовані на залучення дітей до естетичної і художньої діяльності (показ способу дії, зразок, вправи тощо); *методи* спрямовані на розвиток художніх здібностей (створення пошукових проблемних ситуацій, диференційований підхід).

Художня творчість дітей і педагогічне керівництво різними видами художньої діяльності дошкільників.

Гра.

Сутність понять «гра», «дитяча гра». Характеристики гри, як провідного виду діяльності у дошкільному віці: задоволення різноманітних потреб, сприяння розвитку нових видів діяльності, сприяння формуванню психічних процесів і новоутворень у психіці дитини.

Етапи розвитку гри в дитячому віці та їх характеристика: етап ознайомлювальної гри, етап відображувальної гри, етап рольової гри. Теорії гри. Сучасні наукові дослідження проблеми гри.

Виховне і розвиваюче значення гри дошкільника: засвоєння моральних норм і правил поведінки; формування моральних якостей; створення умов для самостійного вибору; переживання почуттів тощо.

Основні підходи до класифікації ігор та їх характеристика (К. Гросу, В. Штерна, С. Новосьолової, О. Леонтєва, Д. Ельконіна). Сучасна педагогічна класифікація дитячих ігор: творчі ігри, ігри за правилами, народні ігри.

Творчі ігри: особливості (уявлювана ситуація, наявність ролей, творчий характер, довільність дій, специфічні мотиви, соціальні відносини), виховне і розвивальне значення (формування моральних якостей, звільнення дитини від комплексів, сприяння розвитку зв'язного мовлення тощо). Педагогічне керівництво розвитком творчих ігор і взаєминами дітей в них.

Сутність сюжетно-рольової гри. Особливості та виховне значення сюжетно-рольових ігор. Керівництво грою. Методи і прийоми керівництва розвитком сюжетно-рольових ігор і взаєминами дітей у процесі гри.

Особливості дидактичних ігор. Значення дидактичних ігор у вихованні і розвитку дітей, можливості використання їх в різних вікових групах дошкільного навчального закладу та в умовах сім'ї. Структура дидактичної гри: дидактичні та ігрові завдання, правила, ігрові дії, результат. Види дидактичних ігор: за навчаючим змістом; за характером матеріалу; за характером ігрових дій. Форми використання дидактичної гри в освітньо-виховному процесі ЗДО: ігровий метод навчання; форма навчання; форма організації дитячої діяльності.

Рухливі ігри. Види ігор. Народні рухливі ігри. Специфіка використання в умовах сучасного суспільного та сімейного виховання.

Іграшка.

Поняття про дитячу іграшку. Н. Гавриш, Л. Артемова, О. Щеглова, С. Новосьолова, Є. Зворигіна, Д. Менджерицька, Є. Фльоріна про дитячу іграшку.

Виховне, освітнє, розвивальне значення іграшки: морально-естетичний орієнтир, засіб соціалізації, задоволення допитливості, спонування до дії, сприяння формуванню самостійності, засвоєння соціального досвіду тощо. Історія іграшки. Педагогічні вимоги до іграшок дітей раннього та дошкільного віку: педагогічно доцільна, художньо досконала, має відповідати гігієнічним вимогам, безпечна, приваблива, різноманітна тощо. Н. Гавриш, О. Щеглова про іграшки дівчачі і хлопчачі.

Класифікація дитячих іграшок Є. Фльоріної. Педагогічна класифікація іграшок: за видами ігор; за ступенем готовності; за матеріалом; за величиною; за функціональними властивостями; за художньо-образним вирішенням.

Навчання дітей дошкільного віку.

Дидактика ЗДО. Внесок науковців у створенні дошкільної дидактики. Навчання як спеціально організована діяльність вихователя і вихованців. Функції навчання. Суперечливий характер процесу навчання: між вимогами

навчання і можливостями дітей; між особистим життєвим досвідом і науковими знаннями; між попереднім рівнем знань і новими знаннями; між вимогами і ставленням дітей до навчання тощо. Компоненти навчання. Навчальна діяльність дошкільників. Особливості процесу навчання дітей в ЗДО, його своєрідність в порівнянні з навчанням у школі (О. Запорожець, Т. Поніманська та інші).

Загальні характеристики шкільного навчання: характер стосунків дитини з учителем; поява уроків; функціонування групи подовженого дня; виконання домашніх завдань; зміна провідної діяльності; перерви.

Педагогічний процес у дошкільному закладі.

Характеристика педагогічного процесу в ЗДО: сутність, структура, принципи побудови. Розвивальне середовище як **складова** педагогічного процесу.

Середовище: предметне, розвивальне, предметно-розвивальне (М. Басов, П. Блонський, Л. Виготський, В. Петровський та інші).

Розвивальне середовище дошкільного закладу (К. Крутій, Т. Поніманська, Програма виховання і навчання дітей «Дитина» 2012).

Значення предметного розвивального середовища у вихованні, навчанні і розвитку дітей : вплив на розширення світогляду; збагачення уявлення про навколишнє; спонування до діяльності (особливо гри); забезпечення спілкування з однолітками і дорослими; сприяння розвитку творчості; забезпечення можливості експериментувати тощо.

Структура предметно-розвивального середовища дошкільного навчального закладу: навчально-методичний комплекс; комплекс забезпечення життєдіяльності; оздоровлю вальний лікувально-профілактичний комплекс; міні-середовища кожної вікової групи. (К. Л. Крутій).

Колір в інтер'єрі ЗДО. Сприйняття кольору дитиною дошкільного віку. Призначення приміщень в ЗДО і їх кольорове вирішення.

Взаємодія ЗДО і сім'ї у вихованні дітей.

ЗДО – обов'язкова ланка загальної системи освіти. Сім'я – найперший і особливий соціальний інститут виховання. Виховання у сім'ї як першооснова розвитку особистості. Народні традиції виховання.

Типи сімей за виховною місією та результати виховних впливів. Позитиви і негативи сімейного виховання дітей дошкільного віку. Робота педагогів з батьками з питань виховання та розвитку дітей. Завдання, зміст та форми організації роботи з батьками. Педагогічна освіта батьків.

Основні завдання і напрямки взаємодії в діяльності ЗДО по відношенню до сім'ї.

Підготовка дитини до навчання в школі.

Готовність дитини до шкільного навчання як психолого-педагогічна проблема. Загальна (психологічна, фізична) та спеціальна готовність до школи.

Головні аспекти підготовки дітей до школи (А. Богуш). Умови і шляхи підготовки дітей до навчання в школі, в сім'ї та в дошкільному навчальному закладі. Діагностування готовності дитини до школи.

Форми зв'язку ЗДО та школи у контексті формування у дошкільників готовності до шкільного навчання.

Л. Божович та О. Запорожець, Г. Люблінська про інтелектуальну готовність дитини (високий рівень розвитку мовленнєвих операцій, здатність до узагальнень і систематизації; розвинені пізнавальні інтереси; достатній рівень розвитку розумових операцій; розвинений інтерес до пізнавальної активності; розвинена довільність усіх психічних процесів; вміння здійснювати самооцінювання і самоконтроль; уміння вчитися).

ЗРАЗОК ЗАВДАННЯ
для проведення вступного іспиту
з дошкільної педагогіки

Ніжинський державний університет
імені Миколи Гоголя

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Ректор НДУ ім. М.Гоголя
_____доц. Самойленко О.Г.
«» 2022 р.

ЗАВДАННЯ
для проведення вступного іспиту
з дошкільної педагогіки
(у формі усної співбесіди)
Галузь знань 01 Освіта
Спеціальність 012 Дошкільна освіта
Освітньо-кваліфікаційний рівень «магістр»
Друга вища освіта
Денна та заочна форми навчання

Варіант 1

1. Ранкова гімнастика як засіб оздоровлення дітей дошкільного віку. Особливості її проведення у різних вікових групах.
2. Роль праці у розвитку й вихованні дітей дошкільного віку. Види дитячої праці.
3. Види музичної діяльності дітей та форми організації музичного виховання у ЗДО.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Законодавчі документи у галузі дошкільної освіти

1. Конституція України. – К.: Школа, 2002. – 48 с.
2. Концепція національного виховання // Освіта. – 1996. – 7 серп. (№ 41). – С. 2–7.
3. Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття»). – К.: Райдуга, 1994. – 15 с.
4. Закон України «Про освіту» // Освіта. – 1995. – 15 серп. – 4 с.
5. Закон України «Про дошкільну освіту». – К.: Ред. ж-лу Дошкільне виховання, 2001. – 56 с.
6. Закон України «Про охорону дитинства» // Директор школи – 2002. – № 8. – С. 7–10.
7. Дитинство в Україні: права, гарантії, захист / [зб. документів]. – К. : Наукова думка, 1998. – 45 с.
8. Концепція неперервної валеологічної освіти в Україні. – К.: Освіта, 1994. – 4 с.
9. Державна програма «Діти України» // Офіційний вісник України. – 2001. – № 4. – С. 65–82.

Нормативні документи дошкільної освіти

Базовий компонент дошкільної освіти / наук. керів.: А.М. Богущ, Г.В. Беленька, О.Л. Богініч, Н.В. Гавриш та ін. – К.: Видавництво, 2012. – 26 с.

Програми дошкільної освіти

1. Впевнений старт. Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://doshkillya.ostriv.in.ua>. – Назва з екрану.
2. Дитина в дошкільні роки: [програма розвитку, навчання та виховання дітей] / МОН України, Управ. освіти Запорізької обл. держ. адміністрації, Запорізький обл. ін-т післядипл. пед. освіти, каф. дошк. освіти. – [2-е вид.]. – Запоріжжя: ЛПДС, 2004. – 268 с.
3. Дитина. Програма виховання і навчання дітей від двох до семи років. / наук. кер. проекту: О.В. Огнев'юк та ін. – 3-є вид., доопр. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. – 492 с.
4. Методичні рекомендації до Програми виховання і навчання дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту: О. В. Огнев'юк та ін. – 3-є вид., доопр. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. – 400 с.
5. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» (нова редакція). У 2 ч. / Аксьонова О.П., Аніщук А.М, Артемова Л.В. та ін. / наук. кер. О.Л. Кононко. – К. : ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2014. – 452 с.)
6. Українське дошкілля. Програма розвитку дітей дошкільного віку / О. І. Білан та ін. – Тернопіль : Мандрівець, 2013. – 264 с.

ДОШКІЛЬНА ПЕДАГОГІКА

1. Гогоберидзе А. Г. Дошкольная педагогика с основами методик воспитания и обучения: Учебник для вузов / А. Г. Гогоберидзе. – К.: Вид-во «Ліра-К», 2013. -464с.
2. Козлова С. А. Дошкольная педагогика: Учеб. пособие для студ. сред. пед. учеб. заведений – 3-е изд., исправ. и доп. / С. А. Козлова, Т.А. Куликова.- М.: Издательский центр «Академия», 2001.-416с.
3. Лисенко Н. В. Педагогіка українського дошкілля: У 3-х частинах. – Ч.2: Навч. посібник /Н. В. Лисенко, Н. Р. Кирста. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. – 360с.
4. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка: підручник / Т. І Поніманська. – 2-ге вид., доповн. - К.: Академвидав, 2013. - 464 с
5. Бех І. Педагогічне регулювання виховної ситуації / І. Бех // Дошкільне виховання. – 2010. - №4. – С. 2-4.
6. Беленька Г. Ким хочуть стати наші діти? / Г. Беленька // Дошкільне виховання.– 2008. - №5. – С. 5-6.
7. Богуш А. Головні аспекти підготовки дітей до школи / А. Богуш // Дошкільне виховання. – 2011. - № 10. – С. 2-5.
8. Коваленко А. У країні хлопчиків і дівчаток. / А. Коваленко// Дошкільне виховання. – 2013. - №1. – С. 20-23.
9. Крутій К. Л. Освітній простір дошкільного навчального закладу: Монографія: У 2-х ч. – Частина перша. Концепції, проектування, технології створення / К. Л. Крутій. – Запоріжжя: ТОВ «ЛПС» ЛТД, 2009. – 320с.
10. Крутій К. Л. Освітній простір дошкільного навчального закладу: Монографія: У 2-х ч. – Частина друга. Концепція, Програма розвитку та освітні програми ЗДО / К. Л. Крутій.- Запоріжжя: ТОВ «ЛПС» ЛТД, 2010. – 284с.
11. Куріпка В. І. Цікавий світ професій / В. І Куріпка // Розкажи онуку. – 2007. - №5. – С. 116-121.
12. Одаренные дети / Пер. с англ. Д. Линник, А. Мкервали / [Под общ. ред. Г. В. Бурменской, В. М. Слуцкого]. – М.: Прогресс, 1991. – 376 с.
13. Піроженко Т. Провідна роль творчих ігор у особистісному розвитку дошкільників / Т. Піроженко, К. Карасьова // Вихователь – методист дошкільного закладу. – 2013. - №1. – С. 49-53.
14. Смирнова Е. О. Психологические особенности игровой деятельности современных дошкольников / Е. О. Смирнова // Вопросы психологии. – 2013. - №2. – С.15-23.
15. Смольникова Г. Розвиваємо у малят сенсорику та дрібну моторику / Г. Смольникова // Дошкільне виховання. – 2010. - №7. – С. 20.
16. Сухорукова Г. Виховання людяності – проблема сучасності / Г. Сухорукова // Дошкільне виховання. – 2012. - №8. – С. 2-6.

- 17.Тарасенко Г. С. Організація дитячої ігрової діяльності в контексті наступності дошкільної та початкової освіти: Навчально-методичний посібник / Г. С. Тарасенко. – К.: Вид-во «Ліра-К», 2010. -320с.
- 18.Щербакова І. Розвивальне середовище / І. Щербакова // Дошкільне виховання. – 2007. - №12. – С. 16-17.